

BETÆNKNING

Afgivet af Lovudvalget

vedrørende

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at oprette en ordning, hvor borgerne ved indsamling af underskrifter kan fremsætte borgerforslag med henblik på behandling i Inatsisartut.

FremSAT af Pipaluk Lynge, Inuit Ataqatigiit

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen senest bestået af:

Medlem af Inatsisartut Bo Martinsen, Demokraatit, formand

Medlem af Inatsisartut Kuno Fencker, Naleraq, næstformand

Medlem af Inatsisartut Karen-Marie Kyed Frederiksen, Demokraatit

Medlem af Inatsisartut Paarma Lund Kreutzmann, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut

Udvalget har efter 1. behandlingen den 11. juni 2026 under FM2026 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Det overordnede formål med forslaget er at bidrage til større borgerinddragelse i lovgivningsprocessen.

Såfremt forslaget bliver vedtaget, pålægges Naalakkersuisut at etablere en ordning, hvorved borgerne ved indsamling af underskrifter kan fremsætte borgerforslag, som herefter skal behandles i Inatsisartut.

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Selve formålet med forslaget fik under førstebehandlingen bred opbakning, og forslaget blev direkte støttet af nogle partier.

Nogle partier udtrykte, at det vil være naturligt at undersøge en række forhold i relation til forslaget, f.eks. geografisk fordeling, repræsentation, gennemsigtighed i beslutningstagernes arbejde mv.

Nogle partier udtrykte endvidere, at en eventuel ordning bør tilpasses grønlandske forhold og behov, ligesom det blev påpeget, at magtens tredeling bør respekteres.

Det blev ligeledes påpeget, at en sådan ordning bør styrke demokratiet, uden at medføre unødvendigt bureaukrati. Der var enighed om vigtigheden af at politikerne lytter til befolkningen.

Naalakkersuisut udtrykte opbakning til forslagets bagvedliggende formål med styrkelse af demokratiet. Naalakkersuisut fremførte dog, at det samlede ressourcebehov bør undersøges nærmere, og ønskede blandt andet at foretage en nærmere kortlægning af udgifterne i det forberedende arbejde. Naalakkersuisut fremførte på den baggrund følgende ændringsforslag:

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at undersøge mulighederne for at oprette en borgerforslagsordning, inden sagen fremlægges til endelig behandling i Inatsisartut.”

Forslaget blev blandt andet på disse baggrunde henvist til behandling i udvalget.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagets begrundelse.

Udvalget har noteret sig, at forslaget i overensstemmelse hermed angiver de økonomiske konsekvenser ved forslagets realisering således, at der påregnes udgifter til udarbejdelse af

regelsæt for borgerforslag, udvikling og drift af en digital løsning. Der påregnes ligeledes udgifter til drift og løbende udviklingsudgifter, ligesom der påregnes et administrativt ressourceforbrug. I alt et anslået økonomisk ressourceforbrug på 1,5-2 mio. kr. årligt.

Udvalgets bemærkninger til forslaget

Udvalget bemærker overordnet, at en eventuel borgerforslagsordning bør være indrettet således, at den styrker og supplerer den demokratiske proces, og i realiteten ikke skaber en ny form for valgsystem eller forsamling.

Udvalget bemærker, at Naalakkersuisut vurderer, at det samlede ressourcebehov bør undersøges nærmere, inden der fastsættes konkrete skøn. Udvalget bemærker ligeledes, at forslagsstillers estimat over de økonomiske omkostninger grundlæggende baseres på tal fra Folketingets implementering af Folketingets borgerforslagsordning.

Udvalget bemærker i forlængelse af dette, at en eventuel ordning bør indrettes hensigtsmæssigt, for ikke at skabe unødige administrative byrder. Heri bør blandt andet overvejes, hvor forpligtende et godkendt forslag skal være samt hvilken videre proces et godkendt forslag skal have. Udvalget noterer sig heri, at en ændring af Forretningsordenen for Inatsisartut muligvis vil være nødvendigt, alt efter hvilken ordning man måtte etablere.

Udvalget noterer sig afslutningsvist, at borgerne de facto allerede har mulighed for at få politikernes opmærksomhed, idet der med udviklingen af sociale medier er opstået en mulighed for at komme i direkte kontakt med politikerne. Det er udvalgets indtryk, at dette allerede har resulteret i konkrete beslutningsforslag fra medlemmer af Inatsisartut.

Udvalgets indstillinger

- Et flertal i udvalget bestående af Demokraatit, Inuit Ataqatigiit og Atassut indstiller Naalakkersuisuts ændringsforslag til vedtagelse og det oprindelige forslag til forkastelse.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Bo Martinsen
Formand

Kuno Fencker
Næstformand

Karen-Marie Kyed
Frederiksen

Paarma Lund Kreutzmann

Aqqalu C. Jerimiassen